

Izvršenje Dokumenta o politici dodjele koncesija u Bosni i Hercegovini -2015 godina

„Dokument o politici dodjele koncesija u Bosni i Hercegovini“¹ (u daljem tekstu Dokument) koji je u skladu sa Zakonom pripremila Komisija, usvojen je od strane Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine 2006. godine. U Dokumentu je osim pregleda prirodnih resursa i potencijala po sektorima vezanih za moguća koncesiona ulaganja, izraženo opredjeljenje da se razvoj infrastrukture, usluga i eksploatacija prirodnih resursa u BiH unaprijedi finansiranjem kroz dodjelu koncesija, privlačenjem privatnog kapitala i stranih investicija.

Od donošenja Zakona o koncesijama Bosne i Hercegovine i formiranja Komisije, Savjet ministara Bosne i Hercegovine (u čijoj je nadležnosti dodjela koncesija, ili ministarstvo koje odredi Savjet) pokrenuo je samo jedan postupak za dodjelu koncesija, donošenjem Odluke o vrsti, predmetu i obimu koncesije za dodjelu koncesije na gradnji autoputa na koridoru Vc. Na osnovu ove Odluke Ministarstvo transporta i komunikacija je uradilo Studiju ekonomske opravdanosti, na koju je Komisija dala saglasnost u predviđenom roku. Međutim, Odluku koju je donio Savjet ministara Parlament BiH nije ni razmatrao, što je značilo de facto prekid procedure dodjele koncesije.

Uz naprijed izloženi zastoje u provođenju procedura za dodjelu koncesija putem samoinicijativne ponude, nastale iz nekih od navedenih razloga, konstatujemo da su izostale aktivnosti i koordinacija nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini na pokretanju koncesionih projekata i dodjeli koncesionih ugovora kako je to zacrtano u Dokumentu o politici dodjele koncesija. Ovu konstataciju smo isticali u svim godišnjim izvještajima o izvršenju Dokumenta o politici dodjele koncesija u Bosni i Hercegovini. Takođe, Komisija je u prethodnim izvještajima davala konkretne preporuke na koji način bi se trebalo pristupiti aktiviranju ovih procesa, sa eksplicitno navedenim otvorenim pitanjima i preporukama u izvještajima za 2014., 2013. i 2012. godinu.

Analize situacije koncesionih i jpp ulaganja u BiH su u ranijim godinama uradile i Svjetska banka² i SIGMA/OECD, dajući u svojim izvještajima niz preporuka vlastima BiH da „da bi privukle domaće i strane investicije u cilju razvoja infrastrukture, vlasti u BiH moraju napraviti moderan i efikasan sistem dodjele koncesija“. Sveobuhvatan izvještaj SIGMA/OECD, koji bi mnogim zemljama, kao što je bio čest slučaj, bio osnova za reformske izmjene, nije razmatran na Savjetu ministara BiH iako ga je Komisija dostavila, zajedno sa svojim zaključcima koji se odnose na mjere za unapređenje koncesija i koncesionog tržišta u BiH. Takođe, Komisija je još 2011. godine dostavila Savjetu ministara BiH „Program edukacije državnih službenika“ u pet državnih ministarstava sa ciljem povećanja znanja o koncesijama i jpp što bi rezultiralo

¹ „Službeni glasnik BiH“ broj 82/06. U skladu sa članom Č117. stav 1. i 2. Zakona o koncesijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH broj 32/02 i 56/04), Komisija je dužna da prati izvršenje Dokumenta o politici dodjele koncesija i o tome podnosi godišnji izvještaj Savjetu ministara Bosne i Hercegovine.

² „Pregled finansijskog nadzora i nabavke u državnim preduzećima i dodjeljivanja koncesija u BiH“, 2007 i Koncesije i javno-privatna partnerstva u Bosni i Hercegovini, 2009 god.

aktivnijom ulogom državnih organa na pokretanju koncesionih i jpp projekata koji dijele veliki broj sličnosti³ i često u najnovijim tumačenjima izjednačavaju⁴.

Komisija će u narednom periodu procijeniti mogućnost revidiranja Dokumenta o politici dodjele koncesija u BiH, s obzirom na niz promijenjenih okolnosti od 2006. godine naovamo. Neke od najvažnijih promjena, imaju ili će imati direktnog uticaja na potrebu uređenja oblasti koncesionarstva i jpp od kojih izdvajamo:

- Stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Bosne i Hercegovine i podnošenje formalnog zahtjeva za članstvo u EU i donošenje Direktive 2014/23 EU o koncesijama,
- Osnivanje državnog Odbora za investicije; Ugovor o energetske zajednici- Odluka EZ iz 2015.god.o provođenju prilagođene Uredbe 347 koja propisuje uslove i mjere za provođenje projekata od interesa za energetske zajednicu i za EU – (šest velikih energana i dva dalekovoda);
- Reformska agenda;
- Provođenje Projekta JPP Ureda za reformu javne uprave (2016 i 2017)
- Sektorske strategije

Revidirani Dokument o politici dodjele koncesija u BiH uvažio bi sve nastale promjene i dao trenutni pregled zakonodavnog i institucionalnog okvira, opis situacije u sektorima pogodnim za koncesiona ulaganja i ukazao na ključne tačke poslovanja javnog sektora koje se moraju razvijati da bi on postao i kreator i partner u implementaciji koncesionih i jpp ugovora. Takav položaj javnog sektora je poseban interes Bosne i Hercegovine u funkciji iniciranja njenog društveno-ekonomskog razvoja, a time bi funkcija i djelovanje Komisije dobilo svoj puni smisao.

³ Investicije koncesionog karaktera i investicije kraktera javno-privatnog partnerstva razlikuju se u stepenu uključenosti javnog partnera (vlada, ministarstvo) gdje je kod koncesionog ulaganja ovo uključenje minimalno, dok se kod jpp radi o partnerskom odnosu i mnogo većem uključenju javnog partnera. Proporcionalno ovome podijeljeni su i snose se rizici investicionog posla, te je kod koncesija rizik koji snosi javni partner minimalan, a kod jpp se svi rizici koji su značajni precizno definišu i regulišu ugovorom o jpp.

⁴ „Concessions are the most common form of Public private partnership (PPP)“- MEMO, European Commission, odgovori na najčešće postavljena pitanja u vezi Direktive EU o koncesijama, januar 2014. god.